

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conferenceผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคายThe Effect of Using a Guidance Activities Package to Enhance Humility of Mathayom Suksa I
Students of Pathumthep Wittayakarn School in Nong Khai Provinceอภิภา ไพรัชพิบูลย์ (Apiwa Phairatphiboon)¹ สุขอรุณ วงษ์ทิม (Sukaroon Wongtim)² นิธิพัฒน์ เมฆขจร (Nitipat Mekkhachom)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ 2) เปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน และ 2) แบบวัดความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความอ่อนน้อมถ่อมตนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความอ่อนน้อมถ่อมตนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความอ่อนน้อมถ่อมตน มัธยมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช² รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท หญิง ดร. ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare humility of students before and after using a guidance activities package and 2) to compare humility of students in an experimental group using the guidance activities package with a control group using a traditional guidance. The samples were 30 students of Mathayomsuksa I, Academic year 2018, Pathumthep Wittayakarn School, Nong Khai Province. They were obtained by group random sampling. Then, they were divided by simple random into 2 groups: the experimental group and the control group, 15 students in each group. The experimental group received the guidance activities package to enhance the humility for 10 sessions, 50 minutes in each session. The instruments were 1) the guidance activities package to enhance the humility and 2) the questionnaires for measuring the humility, with a reliability of .87. The statistical analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test. The results indicated that 1) after using the guidance activities package, the experimental group had the humility higher than before with statistical significance at .01 level and 2) the experimental group using the guidance activities package had the humility higher than that of the control group using the traditional guidance with statistical significance at .05 level.

Keywords: Guidance Activities Package, Humility, Mathayom Suksa

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

เนื่องจากสังคมไทยในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและจนถึงปัจจุบันที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป (สุรเชษฐ์ ชีระมณี, 2547) ผู้คนต้องใช้เวลาในการทำงานหาเลี้ยงชีพมากขึ้นเพื่อการดำรงอยู่ของครอบครัว พ่อแม่ และผู้ปกครองจึงมีเวลาน้อยลงในการอบรมเลี้ยงดู รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ลูก ไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับลูกจนทำให้ความอบอุ่นในครอบครัวก็น้อยลงตาม อีกทั้งวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำนำสมัยทำให้การสื่อสารเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วโลกอย่างสะดวกและรวดเร็ว วัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามามีบทบาทอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่มีการซึมซับวัฒนธรรมต่างชาติได้อย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย และ เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบ อันเนื่องมาจากขาดการแนะนำ และการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดอย่างถูกต้อง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณธรรม จริยธรรมของวัยรุ่นเริ่มลดน้อยลง ขาดจิตสำนึกของการทำความดี มีศีลธรรม พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นจึงเปลี่ยนไป ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความอวดดี อวดเก่ง ไม่มีความเคารพต่อผู้อื่น ให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของมากกว่าคุณค่าของคน ไม่สำรวม พูดจาไม่สุภาพ ไม่พูดคำขอโทษและขอบคุณ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนหากไม่ได้รับการแก้ไข หรือปลูกฝังให้เด็กมีจิตสำนึกต่อเรื่องนี้ พฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้ก็จะกลายเป็นความเคยชินของเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่สมบูรณ์พร้อมด้วยกาย วาจา และใจ และยากที่จะพบความสุขความสำเร็จในการดำเนินชีวิต (ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ, 2555, น.49-50) เมื่อกล่าวถึงศีลธรรม พุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนซึ่งพระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมไว้ อันจะนำพาให้การดำเนินชีวิตเจริญรุ่งเรืองประสบความสำเร็จ นั่นก็คือ “มงคลชีวิต” ประกอบด้วย 38 ประการ เป็นมงคลที่สอนให้คนปฏิบัติเพื่อเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และ “ความอ่อนน้อมถ่อมตน” ถือเป็นหนึ่งในมงคลชีวิต 38 ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรงจัดให้อยู่ในหมวดการฝึกใจ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า (พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ, 2547, น.202) ส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ไม่มีศัตรู มีความสุข ทำให้เป็นคนน่ารัก เป็นที่รักแก่ผู้พบเห็น ทำให้มีความสามัคคีในหมู่คณะ และนำความเจริญมาสู่ตนเอง

อนึ่ง เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดผลดีกับวัยรุ่นไทยต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัวและโรงเรียน เพื่อช่วยกัน พัฒนาสร้างเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อผ่านการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและจากการอบรมสั่งสอน การเห็นตัวอย่างความประพฤติอันดีงามตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนาจากคนใกล้ชิด ซึ่งเป็นต้นแบบที่จะสามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้ เพื่อให้เติบโตเป็นคนดีของสังคมต่อไป (ประกายรัตน์ ภัทรธิตี, 2559, น.2-37, 40) โดยวัยรุ่นมีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับวุฒิภาวะ เมื่อเด็กมีการเรียนรู้มากขึ้น โครงสร้างทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีการพัฒนาทางจริยธรรมไปตามวัน เวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kolberg, 1973, อ้างใน ประกายรัตน์ ภัทรธิตี, 2559) และสอดคล้องกับแนวคิดของท่านพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต, 2557, น.552-554, 609) ที่กล่าวถึงการพัฒนามนุษย์เริ่มจากการฝึกจากภายนอก นั่นคือฝึกให้ประพฤติดี ปฏิบัติดี เมื่อประพฤติ ปฏิบัติดีแล้วใจจึงมีสมาธิ เมื่อใจมีสมาธิจะทำให้เกิดปัญญา คิดแยกแยะดีชั่ว อันเป็นการฝึกพัฒนาไปตามหลักไตรสิกขา ดังนั้นแล้ว การพัฒนามนุษย์จึงต้องพัฒนา 3 ด้านไปพร้อมๆ กัน คือ พัฒนาด้านพฤติกรรม พัฒนาด้านจิตใจ และพัฒนาด้านปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภทรพร และปาริชาติ เรื่องการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา พบว่า นักเรียนที่เข้ารับการพัฒนามีวินัยในตนเองมีคะแนนความมีวินัยสูงขึ้นกว่าก่อนการพัฒนาความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อันเป็นผลสืบเนื่องจากการที่นักเรียนกลุ่มพัฒนาด้วยกระบวนการไตรสิกขา คือ การรักษาศีล การเจริญสติและสมาธิ การพัฒนาปัญญาด้วยศรัทธาและโยนิโสมนสิการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

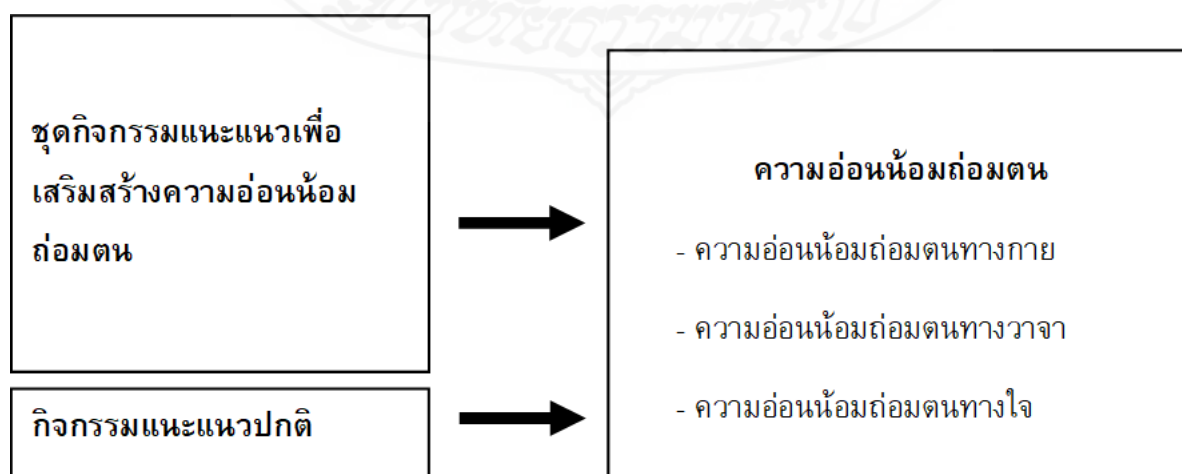
The 9th STOU National Research Conference

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์คณาจารย์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร พบว่าเด็กนักเรียนปัจจุบันนี้มีพฤติกรรมแสดงออกที่ต่างไปจากเดิมค่อนข้างมาก ความอ่อนน้อมถ่อมตนลดน้อยลง มีความคิดเป็นของตัวเองสูง กิริยาไม่สำรวม ไม่มีสัมมาคารวะ มีความเคารพผู้ใหญ่ลดลง จากประเด็นดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการเสริมสร้างคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตนในเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 12-13 ปี เป็นช่วงอายุกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ รวมถึงด้านจริยธรรม (ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล, 2559, น.1-23, 27) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพบว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง พัฒนาศักยภาพของตนตามความแตกต่างของแต่ละคนไป ส่งเสริมให้มีการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่นและมีความสุข รู้คิด ตัดสินใจ เผชิญกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในทุกด้านของชีวิต คือ ด้านการเรียน ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม (สุขอารมย์ เพิ่มพັນธรรวัฒน์, 2558). ดังเช่นผลงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2014, น.50) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนได้ผลคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการ จึงมีความต้องการที่จะสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย โดยชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นนี้ ประกอบด้วยเทคนิค กิจกรรม และสื่อการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการกระบวนกรเรียนรู้ด้วยตนเอง (ทิตนา แหมมณี, 2560, น.127) มีความอ่อนน้อมถ่อมตนเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด

1. เพื่อเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest –Posttest Control Group Design) ประชากรที่ศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 ห้องเรียน 510 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มจำนวน 1 ห้องเรียน หลังจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

ตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรที่ศึกษา ไว้ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน และ 2) กิจกรรมแนะแนวปกติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งแบ่งได้ 3 ด้าน คือ

- 2.1 ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางกาย
- 2.2 ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางวาจา
- 2.3 ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางใจ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน ทั้งหมดจำนวน 10 ชุดกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ และ กิจกรรมที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน 8 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 2 ถึง กิจกรรมที่ 9 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชุดกิจกรรมแนะแนว

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์
1	ปฐมนิเทศ-รู้จักฉัน-รู้จักเธอ	1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ขั้นตอนและกติกาของกิจกรรม
2	ชวนคิด	เพื่อให้วิเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงออกทางกายที่พึงประสงค์ คือ มีกิริยาอ่อนน้อม สุภาพ นุ่มนวล แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรม ดุริยทัศน์ เพื่อศึกษากรณีตัวอย่าง การอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อให้เกิดกระบวนการตระหนักรู้
3	ส่องค้นร่อง ย้อนดูเรา	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและวิเคราะห์ผลเสียของการมีพฤติกรรมแสดงออกทางกายไม่พึงประสงค์ต่อตนเองและผู้อื่น คือ เป็นผู้แสดงกิริยาโอ้อวด ถือดี ทะนงตนว่าเก่ง มองผู้อื่นด้วยสายตาเหยียดหยาม โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้เกิดการประสบการณ์กับตนเองสร้างการรับรู้ และสัมผัสถึงความรู้สึกต่อการกระทำ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์
4	โต้วาที	เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์และสังเคราะห์การใช้คำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ไม่พูดจาต่อเสียด ดูหมิ่น เยาะเย้ย หรือพูดให้ผู้อื่นเสียความรู้สึก โดยการดูวิดิทัศน์ ทำการวิเคราะห์ และอภิปรายถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ สร้างการตระหนักรู้
5	เล่นหัวจาก	เพื่อให้นักเรียนบอกถึงผลดีของการเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนทางวาจา คือ มีวาจาอ่อนหวาน ใช้คำพูดสุภาพ พูดจาไพเราะ โดยการอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ และร่วมกันสะท้อนวิเคราะห์ พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์
6	ขอโทษครับ ขอขอบคุณค่ะ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายและความสำคัญของคำว่า “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” 2. นักเรียนระบุถึงสถานการณ์ที่ต้องพูด “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” โดยกระบวนการสร้างเจตคติจากการอ่านบทความ และทำการวิเคราะห์
7	ชีวิตคิดบวก	1. เพื่อให้นักเรียนบอกคุณลักษณะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมองโลกแง่ดีได้ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกข้อดีของการเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมองโลกแง่ดีได้ โดยการใช้กรณีตัวอย่าง วิเคราะห์ และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
8	นักวิเคราะห์	1. เพื่อให้นักเรียนบอกคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตนทางใจ เป็นคนเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ชื่นชมผู้อื่นด้วยความจริงใจ เคารพความรู้สึกผู้อื่น 2. เพื่อให้นักเรียนบอกข้อดีของการเป็นผู้เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ชื่นชมผู้อื่นด้วยความจริงใจ เคารพความรู้สึกผู้อื่น โดยการใช้กรณีตัวอย่าง วิเคราะห์ และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์
9	ถอดรหัส	1. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตน การรู้จักให้อภัย ไม่คิดเอาชนะ โดยโดยการดูวิดีโอ วิเคราะห์สถานการณ์ และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
10	ปัจฉิมนิเทศ-ฉันเป็น...	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกและความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมชุดกิจกรรม สร้างเสริมคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ขึ้น ดำเนินกิจกรรมแนะแนว

1.2 แบบวัดความอ่อนน้อมถ่อมตน โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางกาย 2) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางวาจา และ 3) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางใจ รวมทั้งหมด 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20 ถึง .62 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .87

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ตอบแบบวัดความอ่อนน้อมถ่อมตน และบันทึกคะแนนที่ได้ไว้ จากนั้นสุ่มแบ่งกลุ่มอย่างง่าย แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน และดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนในกลุ่มทดลอง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ถึง 10 กันยายน พ.ศ. 2561 ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติ หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดความอ่อนน้อมถ่อมตนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับที่นักเรียนตอบก่อนการทดลอง และบันทึกเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) เพื่อทำการวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้ร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ independent sample t-test การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ dependent sample t-test และการเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ โดยใช้สถิติ independent sample t-test

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9
The 9th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มทดลอง (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	15	98.13	9.23	4.08**	.001
หลังการทดลอง	15	105.20	6.37		

**p < .01

จากตารางพบว่า คะแนนความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 98.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 9.23 และคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 105.20 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 6.37 แสดงให้เห็นว่า หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	S.D.	t	p-value
กลุ่มทดลอง	15	105.20	6.37	2.26*	.032
กลุ่มควบคุม	15	100.33	5.38		

*p < .05

จากตาราง พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย มีประเด็นสำคัญอภิปราย ดังนี้

1. ผลการทดลองพบว่า ความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิริยะ โฉมแพง (2556) ที่ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ไตรสิกขาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กชั้นประถมปีที่ 5 ผลที่ได้คือความแตกต่างก่อนฝึกอบรมและหลังจากการฝึกอบรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับ ผลการทดลองสมุณทา สวนผลรัตน์ (2550) พบว่า การทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยใช้เทคนิคและสื่อการสอนที่หลากหลาย ใช้ไตรสิกขาเป็นพื้นฐานฝึกการเรียนรู้และพัฒนาในการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้น ผลมีการลำดับการจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน คือ เริ่มจากการการเรียนรู้ด้วยเห็นชอบ เห็นถึงสิ่งที่ถูกต้อง ฝึกปฏิบัติ ฝึกแสดงออกทางกายด้วยการลงมือทำทั้งการปฏิบัติทางกาย และปฏิบัติด้วยวาจา และ กิจกรรมชุดสุดท้ายเป็นกิจกรรมที่พัฒนาการคิดวิเคราะห์ คิดด้วยความสมเหตุสมผล ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาคนของท่านพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต, 2557) ได้พูดถึงกระบวนการฝึกและพัฒนาคนด้วยการใช้หลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ โดยเริ่มตั้งแต่ศีล ซึ่งเป็นขั้นภายนอก เป็นการฝึกการแสดงออกทางกาย วาจา แล้วต่อด้วยสมาธิ และปัญญา โดยบุคคลนั้นต้องเห็นถูก เห็นชอบตามความจริงของเหตุและผล เมื่อบุคคลมีความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผลแล้ว ก็ส่งผลให้เกิดการลงมือทำ หรือแสดงพฤติกรรมออกมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จนาพิระกนิษฐ์ (2550) ที่ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความกตัญญูตเวที ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขา มีความกตัญญูตเวทีที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขา มีความกตัญญูตเวทีที่สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2543) ยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจิตและพฤติกรรมคน ด้วยทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ที่ว่า ต้นไม้จะเติบโตออกดอกออกผลงามได้นั้นต้องมีรากและลำต้นที่แข็งแรง เปรียบเสมือนคนเราหากคนเรานั้นสมบูรณ์ด้วยปัญญา รู้คิดแยกแยะ มีจิตดีงาม ก็ส่งเสริมให้เป็นผู้มีเหตุผล คิดวิเคราะห์ด้วยปัญญา มีความเชื่อในคุณค่าแห่งตน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งเป็นที่มาของพฤติกรรมที่ดี เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีในสังคม

ทั้งนี้ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ 3 ทาง ได้แก่ 1) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางกาย 2) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางวาจา และ 3) ความอ่อนน้อมถ่อมตนทางใจ โดยกิจกรรมที่ 2 เรื่อง “ชวนคิด” ผู้วิจัยให้นักเรียนคู่วิเคราะห์นิทานชาดก เรื่อง “ติดตึรชาดก” เป็นนิทานที่สอนในเรื่องของการให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ วิธีแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ แสดงกิริยาอ่อนน้อมให้เกียรติผู้อื่น จุดประสงค์กิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการมีคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตนทางกาย และนักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตนทางกาย กิจกรรมที่ 4 เรื่อง “ได้คารม” ผู้วิจัยให้นักเรียนคู่วิเคราะห์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

จุดประสงค์เพื่อให้บอกวิธีการใช้คำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ได้ กิจกรรมนี้นักเรียนได้เห็นสีหน้า ท่าทาง และความรู้สึกของผู้ที่ถูกกระทำจากผู้ที่ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนทั้งทางกาย และวาจาผ่านตัวละคร กิจกรรมที่ 5 เรื่อง “เสน่ห์ วาจา” จุดประสงค์กิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงผลดีของการเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนทางวาจาได้ ผู้วิจัยให้นักเรียนจับกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ และแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 8 เรื่อง “นักวิเคราะห์” เป็นการยกตัวอย่างการปฏิบัติตนในสังคมของบุคคลที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง และให้อภิปรายถึงคุณลักษณะที่ดีของบุคคลตัวอย่าง เพื่อให้ นักเรียนบอกคุณลักษณะความอ่อนน้อมถ่อมตนทางใจ และบอกข้อดีของการเป็นผู้เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และกิจกรรมที่ 9 เรื่อง “ถอดรหัส” จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการรู้จักให้อภัย ไม่คิดเอาชนะผู้อื่น โดยถอดบทเรียนจากคลิปวิดีโอเรื่อง “รังแกคนอื่น แล้วเก่งเธอ” ซึ่ง 2 กิจกรรมหลังเน้นให้นักเรียนอภิปราย และสรุป ประเด็นที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับตนเอง การใช้เทคนิคและสื่อกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนตระหนักรู้พฤติกรรมที่ แสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและแยกแยะพฤติกรรมดังกล่าวได้

2. ผลการเปรียบเทียบความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความ อ่อน น้อมถ่อมตน และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ พบว่า คะแนนความอ่อนน้อมถ่อมตนของกลุ่มทดลองโดยรวมสูงกว่า กลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้ง 10 กิจกรรม ทั้งนี้ ชุดกิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ประกอบด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ อันได้แก่ บทบาทสมมติ สถานการณ์ จำลอง กรณีตัวอย่าง การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งในช่วงท้ายของ กิจกรรม ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนอภิปรายผลการทำกิจกรรมซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์ สอดคล้องตามหลักกระบวนการสร้างเจต คตที่ให้นักเรียนได้สังเกตและวิเคราะห์ตัวละครจากวิดีโอ (ทศนา แคมมณี, น. 127) และยังมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ ได้สัมผัสถึงความรู้สึกกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลองที่ได้รับ และร่วมกันสะท้อน วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นไปตามกระบวนการสร้างค่านิยมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักรู้และ ยอมรับค่านิยมด้วยตนเอง (ทศนา แคมมณี, น. 128) สอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2554, น.52) ที่ทำวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นหลัก และการใช้กระบวนการกลุ่มที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง คิดเองทำเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง พบว่า หลังจากนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ในแต่ละกิจกรรมผู้วิจัยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดการเรียนรู้ และการคิด ตาม โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ทำให้นักเรียน กล้าแสดงออก ได้คิดไตร่ตรอง และตระหนักถึงคุณประโยชน์การเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวของ สุขอารมย์ เพิ่มพันธุ์วรรณ (2558, น.135) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อลดแนวคิดด้าน วัตถุนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่าหลังการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวสามารถลดแนวคิดด้านวัตถุนิยมของนักเรียนกลุ่มทดลองต่ำกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ได้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชิสา สุรีย์แสง (2553, น.78) ที่ทำการศึกษาการใช้กิจกรรมพัฒนาความมี วินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความมีวินัยในตนเองหลัง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถทำให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวสามารถนำชุดกิจกรรมไปประยุกต์ให้เหมาะสม โดยการศึกษาขั้นตอน วิธีการและกระบวนการ รวมถึงปรับแบบวัดเพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น
2. ในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เช่น เนื้อหา เวลา และสถานที่ โดยใช้หลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. ควรมีการติดตามผลความอ่อนน้อมถ่อมตนของนักเรียน ในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับตนเองในชีวิตประจำวัน โดยเพิ่มกระบวนการให้การปรึกษากลุ่มในช่วงต้นของกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่นๆของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมถึงนักเรียนระดับอื่นๆได้
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความอ่อนน้อมถ่อมตนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่นๆ เช่น ความกตัญญู การแสดงความเคารพ ความอดทน และ การรู้จักกาลเทศะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา จานาพิระกนิษฐ. (2550). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขา เพื่อพัฒนาความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 จังหวัดเชียงราย.
- (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2555). จริยธรรมกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการคุณธรรมความดี, 1(1), 49-50.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2543). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล. (2559). สภาพการณ์ของวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทศนา แคมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกายรัตน์ ภัทรธิดิ. (2559). แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2557). พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย. (พิมพ์ครั้งที่ 39). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

- พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2547). มงคลชีวิต 38 ประการ ฉบับทางก้าวหน้า. (น. 202 - 211). กรุงเทพฯ: บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด. สืบค้น 20 กันยายน 2560, จาก http://www.kalyanamitra.org/book/index_dhammabook_detail.php
- พิริยะ ไม้แพง. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ไตรสิกขาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 15(2), 6-8.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา. วารสารราชชนก, 50, 50-51.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และ ปาริชาติ จันทร์เพ็ญ. (2559). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี. วารสารสังคมศาสตร์, 5(1).
- สุขอารมย์ เพิ่มพັນธุ์วัฒน์. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อลดแนวคิดด้านวัตถุนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม (e-JODIL), 7(1), 135.
- สมณฑา สอนผลรัตน์. (2550). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุรเชษฐ์ ชีระมณี. (2547). การสร้างจริยธรรมของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการ จัดจรรยาวิชาดีเด่นระดับประถมศึกษาในภาคใต้. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุโท เจริญสุข. (2503). เทคนิคการจัดงานแนะแนวในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อัญชิสา สุรีย์แสง. (2553). การใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.